

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 320/2020-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 113/2019 z 30. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. júna 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 113/2019 z 30. januára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol v procesnom postavení žalovaného v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 24 Cb 492/2015. Okresný súd vydal na návrh žalobcu platobný rozkaz sp. zn. 24 Cb 492/2015 z 25. februára 2016 (ďalej len „platobný rozkaz“). Sťažovateľ uviedol, že *„... platobný rozkaz bol doručený sťažovateľovi, ako žalovanému, na jeho adresu trvalého bydliska. Súčasťou zásielky, ktorou bol žalovanému - sťažovateľovi doručený platobný rozkaz, bol návrh na vydanie platobného rozkazu a prílohy k tomuto návrhu.“*

Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že proti platobnému rozkazu podal odpor, po podaní ktorého mu bola doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku spolu s príkazom na úhradu. Podľa vyjadrenia sťažovateľa zásielka obsahujúca predvolanie na pojednávanie nariadené na 24. november 2017 spolu s poučením, vyjadrením žalobcu a prípisom sa okresnému súdu vrátila s poznámkou „adresát neznámy“ 14. decembra 2016. Z rovnakého dôvodu sa okresnému súdu vrátili aj zásielky obsahujúce uznesenie, ktorým sťažovateľovi nebol priznaný nárok na oslobodenie od súdnych poplatkov, ako aj rozsudok vo veci.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že sa až *„... z doručenia upovedomenia o začatí exekúcie vedenej proti nemu súdnym exekútorom Mgr. Andrejom Samelom, dozvedel, že v predmetnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava III bol vydaný už zmienený rozsudok, ktorému predchádzalo nariadenie pojednávania.“* O neúspešnom doručovaní sa sťažovateľ dozvedel až po nahliadnutí do spisu. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 24 Cb 492/2015 z 24. januára 2017 odvolanie, v ktorom

okrem iného poukázal aj na to, že nebol poučený postupom podľa § 49 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku a zároveň „z opatrnosti, požiadal o odpustenie zmeškania lehoty“.

Krajský súd v Bratislave rozhodol uznesením sp. zn. 2 Cob 2/2019 z 26. marca 2019 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že odvolanie sťažovateľa odmietol s odôvodnením, že „§ 160 CSP limituje rozsah poučovacej povinnosti zo strany súdu, a že za úplne postačujúce považuje súd to, že žalovaný bol procesným poučením poučený podľa § 106 CSP“.

4. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, pričom dovolací dôvod vyvodil z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Sťažovateľ v dovolaní namietal, že „... v priebehu celého konania nebol poučený o následkoch vrátenia písomnosti ako neprevzatej z adresy trvalého bydliska, teda o inštitúte náhradného doručovania a teda, že nemohli nastať účinky náhradného doručenia rozsudku prvoinštančného súdu, vrátením zásielky obsahujúcej rozsudok vo veci, ako neprevzatej súdu.“. Najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol.

5. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ vnímal porušenie svojich práv v tom, že dovolací súd „... nevenoval žiadnu pozornosť podstate argumentácie sťažovateľa. Touto boli námietky, že sťažovateľ nebol nikdy v priebehu konania na Okresnom súde Bratislava III o následkoch vrátenia zásielky určenej do vlastných rúk ako neprevzatej, poučený, a z uvedeného dôvodu nemohla nastať pri doručovaní mu rozsudku okresného súdu fikcia doručenia vrátením zásielky doručovanej na adresu jeho trvalého bydliska, ako nedoručenej.“.

V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľ uviedol: „Dovolací súd nebol teda oprávnený dovolanie sťažovateľa ako nepripustné odmietnuť a ak takýmto spôsobom postupoval, nielen že nenapravil pochybenie okresného a odvolacieho súdu, ale sám sťažovateľovi odmietol spravodlivosť.“

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom: „Právo sťažovateľa

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva v konaní pred súdom zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

- na spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/113/2019 zo dňa 30. 1. 2020 a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu... pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu... a vracia vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

11. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

14. Podstatu sťažovateľových námietok o porušení práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) tvorí argumentácia o absencii poučenia podľa § 49 Občianskeho súdneho poriadku, čo podľa názoru sťažovateľa malo spôsobiť neúčinnosť uplatnenej fikcie doručenia v jeho právnej veci.

15. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09).

16. V prvom rade ústavný súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť sťažovateľa na tieto časové súvislosti. Platobný rozkaz bol okresným súdom vydaný 25. februára 2016. Sťažovateľ sám v ústavnej sťažnosti uviedol, že platobný rozkaz a jeho prílohy mu boli doručené na adresu trvalého bydliska. Sťažovateľ ďalej nepoprel ani skutočnosť, že po podaní odporu z jeho strany mu bola riadne doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku s príkazom na úhradu. Z ústavnej sťažnosti vyplynulo aj to, že sťažovateľ požiadal o oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku. Až v tomto momente, teda v štádiu konania po podaní návrhu na oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku za podaný odpor sa zásielky adresované sťažovateľovi vrátili okresnému súdu s poznámkou „*adresát neznámy*“. Zásielka obsahujúca predvolanie, procesné poučenie, vyjadrenie žalobcu a prípis

súdu bola okresnému súdu vrátená 14. decembra 2016, teda v čase účinnosti Civilného sporového poriadku.

Z ústavnej sťažnosti ani z jej príloh však nevyplýva, že by sťažovateľ v priebehu konania pred všeobecnými súdmi oznámil zmenu doručovacej adresy, ani že by namietal doručovanie na adresu jeho trvalého pobytu.

17. V zmysle stabilnej judikatúry ústavného súdu za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer vrátane miery, ktorou sťažovateľ priamo alebo nepriamo k pochybeniam či nedostatkom vytýkaným z jeho strany dotknutému orgánu verejnej moci svojím konaním prispel, a ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (IV. ÚS 62/08, II. ÚS 524/2017).

18. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 493/2015).

Ako z uvedeného vyplýva, ústavnému súdu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť právneho záveru všeobecného súdu v konkrétnej právnej veci ani výklad zákona, ktorý v konkrétnej veci aplikoval. Sťažovateľ však túto stabilizovanú judikatúru ústavného súdu opomína a ústavnú sťažnosť uplatnil v podstate ako ďalší opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva. Ústavná sťažnosť v podstate iba kopíruje dôvody, ktoré už uplatnil v dovolaní proti uzneseniu krajského súdu, ktoré stručne dopĺňa iba všeobecnými tvrdeniami, z ktorých vyvodzuje porušenie svojich práv. Účel ústavnej sťažnosti je však

v porovnaní s opravnými prostriedkami v systéme všeobecného súdnictva diametrálne odlišný, keďže táto sleduje výlučne ochranu základných práv a slobôd.

19. Po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybnit' ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd aj s ohľadom na to, že sťažovateľ iba opakuje argumenty prednesené v dovolaní, nepovažuje za potrebné citovať časti odôvodnenia napadnutého uznesenia. Najvyšší súd celkom jasne, výstižne a dostatočne uviedol, ktorými princípmi a ustanoveniami bol pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa vedený.

Ústavný súd nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup a jeho závery mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by preskúmané uznesenie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

20. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. II. ÚS 465/2017, II. ÚS 423/2018).

21. V závere ústavný súd predostiera, že nie je jeho úlohou perfekcionisticky „prerábať“ konanie pred všeobecnými súdmi, a to aj keby k nimi urobeným čiastkovým procesným úkonom mal výhrady. Úlohou ústavného súdu je ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania pred všeobecnými súdmi, a preto je povinnosťou ústavného súdu rozlišovať medzi prípadmi, keď procesný postup priečiaci sa zákonu zároveň vyústi do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady,

keď určitý procesný postup, hoci by ho aj bolo možné osamotene (inkontextuálne) hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup *contra legem*, protiústavnosť konania nezaloží (m. m. I. ÚS 76/2015).

22. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, dospel k záveru, že je ústavná sťažnosť neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu